

Jak přemýšlíme o penězích?

Víme, že... peníze doprovázejí lidskou společnost už hodně dlouho.

Co to je finanční gramotnost?

- 1 Připrav si vlastní náměty do diskuze nad otázkami:
Jaký význam hrají peníze v životě lidí? Co pro ně znamenají?
Co jim dávají a berou?
- 2 Kdy jsi poprvé dostal/a své vlastní peníze a jak jsi s nimi naložil/a?

Vztah lidí k penězům, majetku a bohatství je častým námětem historických i současných výtvarných, literárních, filmových či divadelních děl. Jmenuj některá.

Vyjádření vztahu lidí k penězům najdeme také v mnoha citátech. Znáš nějaké?

Penězi si můžeš koupit knihu, ale ne vědomosti.

Penězi si můžeš koupit hodiny, ale ne čas.

Penězi si můžeš koupit postel, ale ne spánek.

Penězi si můžeš koupit krev, ale ne život.

Penězi si můžeš zaplatit doktora, ale ne dobré zdraví.

Penězi si můžeš koupit pozici, ale ne respekt.

Penězi si můžeš koupit dům, ale ne domov.

Penězi si můžeš koupit sex, ale ne lásku.

Až uvadne poslední květina, až umře poslední zvíře, tak teprve potom lidé poznají, že se peníze nedají jíst...

3 Jaké poselství v sobě nese uvedená úvaha?

Peníze můžeme milovat, hromadit, nenávidět, utrácet nebo respektovat, ale nemůžeme je nevnímat. Potřebujeme je, a proto bychom jim také měli rozumět.

Peníze nás obklopují, doprovázejí a poznamenávají náš život.

Co všechno bychom o nich měli vědět, abychom jim rozuměli a cítili se dostatečně finančně gramotní? A co víte už nyní?

4 Vytvořte myšlenkovou mapu na téma peníze.

Kovář vyrobil sekyrku a na trhu ji se sedlákem vyměnil za tři slepice.

Z původního směnného obchodu, který začal být nepraktický, se vyvinuly peníze.

Prvními skutečnými penězi byly mince.

Mince se razily z kovů, a tak byly dost těžké. Nosily se v kožených váčcích uvázaných u pasu.

Jak asi bylo takové zacházení s penězi pohodlné a bezpečné?

Harpagon, synonymum pro lakomce, který je schopen pro peníze obětovat vše.

Proměny naší měny

Co víme o penězích?

S penězi se denně setkáváme, bereme je jako samozřejmou součást našeho života. Stávají se nenápadným spojovacím článkem mezi mnoha neznámými lidmi. Přicházejí, odcházejí, kolují a obíhají, mění svou podobu i hodnotu. Zdálo by se, že se s nimi dokonale známe. Tak si to ověříme.

1 Co to jsou peníze? Jaká je historie peněz? Jak vznikly bankovky?

2 Porovnejte své názory s informacemi z odborného textu.

Co víme o českých penězích?

Česká měna se jmenuje koruna česká. Název koruna (rakousko-uherská koruna) byl původně zaveden v našich zemích v době Rakouska-Uherska, v roce 1892.

Po získání nezávislosti (1918 vznik Československé republiky) se uvažovalo o novém názvu československé měny (např. frank nebo sokol). Nakonec překvapivě zůstalo u názvu koruna (československá). Rakousko naopak později změnilo název měny na šiling.

Samostatná Česká republika a Slovenská republika byly vyhlášeny 1. ledna 1993. Na krátkou dobu ještě používaly oba nové státy původní společnou měnu (koruna československá), se zkratkou Kčs, mezinárodně CSK.

Koruna česká se zkratkou Kč, mezinárodně CZK, se stala měnovou jednotkou České republiky 8. února 1993. Jedna setina koruny se nazývá haléř (zkratka h).

V roce 2003 byla ukončena platnost mincí o hodnotě 10 a 20 haléřů. V srpnu 2008 byla ukončena platnost mincí o hodnotě 50 h a bankovky v hodnotě 20 Kč. Název koruna má česká měna společný s měnami několika dalších evropských států – sousedního Slovenska a většiny severských států (Dánsko, Norsko, Švédsko, Island, Estonsko).

Vzhled, tvar, nominální hodnota i materiál, ze kterých jsou mince a bankovky zhotoveny, poskytují řadu důležitých historických výpovědí o příslušné době a stavu lidské společnosti.

Historická platidla jsou příkladem výhodné reálné investice (uložení peněz do věcí, jejichž finanční hodnota časem narůstá).

První české stříbrné mince dal razit Boleslav I. (935–972)

1 groš = slepice,
1 groš = 18 cihel
24 až 40 grošů = kráva
12 grošů = kůň

Světznámý malíř Alfons Mucha je autorem několika prvních československých bankovek. Na platidla zakomponoval i portrét své dcery a manželky.

Numismatika je vědní obor, který se zabývá historií platidel a vysvětluje dějinný úkol peněz.

Numismatika je také sběratelský obor.